

Foto Rutger Barendse

Infoblad Probleemkruiden

Braam

Rubus

Nederland is een bramenland. In bossen en in het agrarisch gebied zijn bramenstruiken vaak onderdeel van het landschap. Van oudsher zijn houtwallen belangrijke groeiplaatsen voor bramen. Sommige braamsoorten staan uitsluitend in historische houtwallen. Vroeger werden bramen gebruikt als afrastering voor vee, er werd jam van gemaakt en de loten werden gebruikt voor het vlechten van manden. Verschillende braamsoorten zijn belangrijk voor de overleving van zoogdieren, vogels en insecten. Echter, bramen kunnen uitbreiden op landbouwgrond en krijgen dan snel het stempel 'probleemsoort'.

Bramen worden vaak gezien als een ongewenste soort. Toch leveren ze een grote bijdrage aan de biodiversiteit in Nederland. 'De braam' op zichzelf bestaat eigenlijk niet, in Nederland komen van nature ruim 200 verschillende braamsoorten voor, een behoorlijke biodiversiteit op zich! Tal van braamsoorten zijn karakteristiek voor oude cultuurlandschappen.

Braamsoorten vormen in een houtwal een waardevol leefgebied voor verschillende soorten. Reeën en herten eten de bladeren als belangrijkste voedselbron in de winter, vlinders en andere insecten halen nectar uit de bloemen en vogels en zoogdieren eten de vruchten. Voor sommige insecten zijn braamsoorten zelfs een waardplant. Zo legt de gouden sprinkhaan haar eipakket in gebroken stengels, waaronder die van bramen. Doordat de grondscheuten van bramen na twee jaar afsterven, zijn er voldoende van dit soort stengels voorhanden. Ook solitaire bijen maken gebruik van de holle stengels om hun eitjes in af te zetten. Verschillende braamsoorten hebben verschillende diktes van hun stengels, waardoor deze holle stengels voor verschillende soorten insecten geschikt zijn. Struweelbroedende vogels, zoals de braamsluiper, spotvogel, grasmus en tuinfluiter, maken graag gebruik van de ondoordringbaarheid van bramen om tot broeden te komen.

Foto Rob Felix

In Nederland
komen van nature
ruim 200 verschillende
braamsoorten voor

Weetje

boerennatuur

Veluwe

Dijkviltbraam / Foto Hans Dekker

**Veel
bramensoorten
zijn verbonden aan
karakteristieke
landschapstypes**

Weetje

Beheer van bramen in houtwallen

In oude houtwallen met achterstallig onderhoud, kan een bramenprobleem ontstaan bij het afzetten van te veel overstaande bomen. Als de grote bomen weg zijn, komt er veel licht op de bodem waardoor bramenstruiken gaan woekeren. Bij beheer moet er dus goed gekeken worden naar de balans tussen overstaanders en de struiklaag, waarvan bramen vaak een onderdeel uit maken.

- Snoei regelmatig terug: zolang een houtwal goed wordt beheerd, gaan bramen niet snel domineren
- Zorg bij het afzetten van houtwallen met bramen in de ondergroei dat er niet ineens teveel licht op de bodem valt:
 - Laat wat overstaanders en struikvormers staan
 - Voer werkzaamheden waar mogelijk gefaseerd uit
 - Overweeg extra aanplant van inheemse bloeiende struiken na de werkzaamheden voor meer variatie
- Het is voldoende om de bramen terug te snoeien tot in de houtwal
- Reeën, koeien en geiten eten graag bramenblad
- Regelmatig onderhoud voorkomt dat bramen ver het land intrekken

Dijkviltbraam vraagt extra aandacht

De uitheemse dijkviltbraam is een invasieve en zeer concurrentiekrachtige exoot die in de Nederlandse fruitteelt is geïntroduceerd vanwege de grote vruchten.

- Dijkviltbraam verdringt inheemse planten en struiken, bestrijding van deze soort in het oude cultuurlandschap is zeker gewenst
- Maai dijkviltbraam in een zo vroeg mogelijk stadium
- Dijkviltbraam kan slecht tegen schaduw, houd de boomkroon in houtwallen daardoor intact

Dijkviltbraam is lastig te herkennen, maar de meest opvallende kenmerken zijn:

- Witviltige onderzijde van het blad
- Relatief grote braamvruchten
- Bleekroze bloemen
- Opvallend grote stekels van circa 6 mm

Meer weten?

Zie www.boeren natuurveluwe.nl
of neem contact op met uw
veldcoördinator.